

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábon peltsor egyszeri hirdetésnél 18 fl., többszöri hirdetésnél 14 fl. — Hivatalos hirdetésnél minden szó 4 fl. — Hirdetéseket és díjakat HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

<p>Előfizetési árak:</p> <p>Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.</p> <p>Egyes szám ára 20 fillér.</p>		<p>Felelős szerkesztő: ÉLES KÁROLY.</p> <p>Leptulajdonos és kiadó: HORVÁT GÁBOR.</p>	<p>A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk.</p> <p>Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők.</p> <p>Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>
--	--	---	---

Aratás után.

Megvolt az aratás, asztagba rakták a gabonát és zuhog a cséplő, bűg a gép, hogy a kalászfekéből kivége a drága életet, a gabonát. Ez a legnagyobb, legjelentősebb munkája és legfontosabb évadja ennek az országnak és ez ország népének. Jó aratás: jólét és megelégedés; rossz aratás: szegénység, küzködés és szenvedés. Mert minálunk szinte az egész ország anyagi helyzete és sorsa egyetlen kártyán nyugszik: az aratáson. Politikai és közgazdasági viszonyaink között magyar iparról még alig beszélhetünk. Az ország fő anyagi ereje a mezőgazdaságban rejlik s ennél fogva szinte életkérdése a magyar népnek, miként tütött ki az aratás.

Nem mérlegeljük ezuttal az imént lefolyt aratás eredményét. Majd megjelennek a hivatalos adatok s ezekből kitűnik: milyen volt az idei év és milyen jövőre van kilátása népünknek. Ehelyett — tekintve az aratásnak főntemlitett országos jelentőségét, — inkább arra intjük gazdáinkat: kövessenek el minden emberi észről és szorgalomtól kitelhetőt, hogy a jó aratást biztosítsák. Tegyenek meg mindent, amit „emberész és kéz kivivhat“, hogy az aratás veritékes, nehéz munkája alkalmával nyugodt lélekkel elmondhassák: megtettem mindent, amivel az istenáldotta földnek tartoztam.

Mert ma már a gazdálkodás is tudományszámba megy. Két dolog követeli, hogy azzá legyen: a termő erejében megfogyott föld és az egyre-másra fellépő

különbéle betegségek, amelyek a folytonos kulturától ellenálló erejében megcsökkent terményeket mind hatalmasabban lepik el.

E tudomány azonban nem szorítkozhatik csupán a nagyobb birtokokra, amelyekben a gazdálkodást iskolákban képzett s a korral haladni tudó gazdatisztek vezetik. Az okos gazdálkodás tudományát le kell vezetni a nép alsó rétegeibe is, a földmivesek osztályába, hogy ezek is megtudjanak küzdeni a gazdaságra nehezedő bajokkal s kis gazdaságukat aképpen tudják berendezni, vezetni és értékesíteni, ahogy a modern viszonyok, a folytonosan súlyosbodó terhek és a közélet ma már oly szövevényes volta egyaránt megkívánja,

Ez az irány, az okos gazdálkodásnak a népben való elterjesztése, ma már egyik fontos kormányzati elvve fejlődött. Darányi és Wlassics miniszterek emelték azzá. Darányi a jelen, Wlassics a jövő földmives népét nevei. Miként: közismeretű dolog.

Darányi országoszerzte népies gazdasági előadásokat tartat, amelyek a mezőgazdaság minden ágára kiterjednek. Elfajta előadások voltak Sümege és vidékén is. Reméljük, lesznek jövőre is, a gazdakörtől pedig várjuk, hogy az előadásokat meleg szeretettel karolja föl s mindent elkövet, hogy nemes intencióik érvényre jussanak.

A Wlassics alkotta gazdasági ismétlő iskola pedig szinte elsőrendű nemzeti érdeket szolgál. Feladata, hogy a jövő számára olyan magyar földmives osztályt

képezzen, amely értelmi erejével és erkölcsbeli értékével győzdelmesen megállja a harcot a nagy világverseny küzdelmeiben is. Sokfelé egyszerre fölfogták ez iskola nagy jelentőségét, nálunk — húzódoznak tőle. Azonban ennek meg kell lennie: török vagy szakad. Sümege és Csabrendeken, a járás két nagy községében, ahol a lakosság zömét földmivesek alkotják, okvetlenül föl kell állítani a gazdasági ismétlő iskolát, ha jókedvből, önként nem: úgy a törvény kényszerítő erejével. Elvégre a világ halad, nem maradhat el tőle a magyar nép sem, a magyar földmives sem. Mert ha elmarad, ez nemzetünket alapjaiban gyöngytené és rongálna meg.

Végül népünk értelmi erejének és gazdasági ismereteinek fejlesztésére fontos szolgálatokat tehetnek a nagyobb uradalmak és a gazdakörök is.

A nagyobb uradalmak kezelői törekedjenek oda, hogy modern intenzív gazdálkodásukat a szomszéd kisbirtokosok elsajátítsák s amennyire csak kisebb viszonyaik megengedik, az életben is alkalmazkazzák. Erre a legjobb oktató mindenestre a példa. Konzervatív, minden újítástól mereven tartózkodó népünket majdnem kizárólag a látható és kézzel fogható eredmények győzik meg. Ha észreveszi, hogy a nagyobb gazdaságok egyes új, a szokottól eltérő eljárásai nyomán nagyobb eredmények fakadnak, úgy a földmives nép megbáratkodik vele s követi is.

Emellett szükséges volna, hogy az intelligens gazda összeforjjon az egyszerű földmives emberrel. Elvégre is le

Dalok.

Irta: **Minke Béla.**

A madárka . . .

A madárka vigan dalol a gallyon,
Én is vigan dalolgotok, galambom.
Hogy mért teszem: ne kérdezzed, ne csodáld,
Hisz a szívem ezzel is csak téged áld.

Amit sugtál a minap a fülemben,
Most is itten cikázik a szívemben.
Tán arról zeng a madár is a gallyon:
Nemsokára esküvőnk lesz, galambom.

Nem bánt engem . . .

Nem bánt engem nem gyötör a bubánat
Nem sirok én már ezentúl utánad.
Összeittöm a bokánat táncolok,
Más lány keblét ölelgetve lángolok.

Leányhűség: elröppenő szép álom,
S a boldogság tán nincs is a világon.
Hej dehogyan nincs: boldog én csak most vagyok,
Amióta lányhűségre nem adok.

Ejtéi búcsu.

— A Sümege és Vidéke eredeti tárcája. —

Irta: **Zóna.**

IV.

A nemzetüri zászló.

Nagy idők voltak azok!
Szent lázban égett az ország. A haza- és szabadságszeretet szent lázában. Lássátok: a láz fogyasztja az egyes emberek életerejét, ez a láz megszászszorozta a nemzetét.

A láz folyama megragadta városunk népét is és vitte magával.

Árpád népe egy-egy hadi győzelem után máglyát emelt és áldozatot mutatott be Hadúrnak.

Az ezredév előtt élt ősök szent hagyománya ott él még a mostani utódok lelkében is.

Nagy győzelmet aratott a magyar: a Szabadság, Egyenlőség és Testvériség nagy győzelmét. A háláldozatot bemutatta városunk népe is. Társannak, Nagy Haragnak hívó szavára zsufova volt templomunk.

És midőn sötét szárnyával leereszkedett az est, óriási máglya gyúlt ki a Várhegy ormán. Fénye megvilágította a fakó, omlatag romokat s messze tündöklött az éjszakában, hirdelve a nemzet diadalát. Egyszerre a fény kellő közepé-

ben megjelent szent jelvényünk: a címer. Vörös mezejéből élénken tűnt ki a nagy fehér szalag, a hármás zöld halom, középen az ezüst kettős keresztet. A címet körülfolyta az irás: Szabadság, Egyenlőség, Testvériség. Azután lágyan, édesen halk zene zendült: *Isten, áldd meg a magyart!*

Alant a városban hullámozó sokaság áhitatos lélekkel szemlélte a soha nem látott látományt. Majd a zene első akkordjára leemelte kalapját s átszemlélte lélekkel fogadta keblébe a himnusz inádságos hangjait.

*

. . . Aztán jött az izenet: Mindnyájunknak el kell menni. Bejárta az ország minden zegét-zugát. Az izenetre megmozdult a szabaddá tett föld népe. Megmozdult Sümege is. Városunkban is összeszedték „a legények elejét“. Nem nagyon kellett szedegetni, mentek szivesen. Piros fehér zöld selyem zászlót készítettek nekik, hogy ez alatt menjenek diadalra vagy dicsőséges halálra.

A város plébánosa Schauer Ferenc volt. Lelkében izzó tűz: a haszeretet szent tüze. Ez szentelte meg azt a zászlót; megszentelte ott künn a szabad ég alatt, hogy a magyarok Istenének áldása szálljon rája.

A Kövesdombon állott az oltár. Ráborult a magyar haza égboltja, amiről sugárkékben omlott alá, mint Isten kegyelmének jelképe, a napfény özöne. És e zászló alatt megindult a város

kell omolnia a még mindig főnnálló választófalnak, amely embert embertől elkülönít. Az intelligens gazda, amennyire csak lehet, emelje magához a kiscgazdát s a társas élet találkozásai alkalmával törekedjék oda, hogy lassan a modern, okszerű gazdálkodás elveit, eszméit, törekvéseit elhíntegesse a kiscgazdák lelkébe s gondja legyen rá, hogy ez eszmék a praktikus életben is valóra váljanak. Ismerjék meg tehát azt a föld népét mindenkor, mindenütt és minden alkalommal.

Hogy az egyes gazdakörök minő munkaságot fejthetnek ki földmives osztályunk értelmi fokának emelésében s ezzel népünk gazdasági kulturájának fejlesztésében, arról máskor, adandó alkalom adtan szólnék.

Rangkorság.

Soha sem vágytam kitüntetésekre, címekre vagy rendjelekre s remélem, mindig jogom lesz hinni, hogy az ilyen a világ hiúsága által kieszt külső jelek az én belső értékemet növelni képtelenek.

Azért magam részéről semmi értéket sem tulajdonítok ezeknek a cafrangoknak, származásnak azok akár a „nép akaratából“, akár a demokrata kormány kegyelméből, akár a még ennél magasabb hatalomtól. Csak hogy ezt az én egyéni nézetemet nem erőszakolhatom rá a világra, amely a kitüntetések és címekben mindig az egyéni kiválóság külső jelét látta.

Azért a társadalom életében nem kicsinyelhetem azt a hatást, amelyet a címek és kitüntetések osztogatása gyakorol és a népek, a fejedelmek és a kormányoknak sok eszköze van, amellyel az érdemet, a munkát, a tehetséget kitüntetheti. És ha ezek a faktorok ezeket az eszközöket felhasználva kiváló emberek érdemeit jutalmazták akár koronás aranyéremekkel, akár diszpolgári oklevéllel, jól teszik, úgy a maguk, mint az egész társadalom szempontjából.

A kitüntetéseknek megvan a maguk normális értéke, amelyet a demokrácia szempontjából elvitatni nem lehet. Mert igaz marad mindig az, hogy a velünk közölt jóért hálával és köszönettel tartozunk. Ha valaki a népek vagy a fejedelmek s ezek által a hazának jót tesz, úgy a fejedelelem és a nép helyesen és morálisan cselekszik, ha annak az embernek ezt a jót megköszöni és ezért a jóért háláját nyilvánítja.

A címek és rendjelek tehát demokráciái szempontból sem kifogásolhatók. A demokráciának a címek és rendjelekkel szemben elfoglalt hipokrita álláspontját legjobban megvilágítja a francia becsületrend, melyet akkor alapítottak, mikor a királyság által kreált rendjeleket eltörlték s így kimutatták, hogy rendjelekre a demokrációnak is szüksége van s hogy nekik csak a királyság által alapított rendjelek ellen van kifogásuk.

A rendjelek osztogatása csak akkor válik immorálissá, ha azokkal nem érdemeket, vagy nem azokat az érdemeket jutalmazták, amelyek jutalmazásra hivatva vannak. Például a disz-

népe a trikolor alatt, ki a szabadba, Isten oltárához. A plébános bemutatja a szent misét, ég felé magasra emelve az Urat, aki fölládozta magát az emberiség üdvéért. A nép némán omol le a haza szent földjére, lelke ihlettel lön tele, s a megváltottság mennyei érzelmé fogta át a keblét. Azután fölládozott és minden érzelmé, mivel Istennek és hazának tartozik, tört fel ajakán az énekben:

Aldd meg országunkat,
Mí magyar hazánkat!

Mise után a pap szólott az 5 népének. Ajakán a népet megváltó Ur Jézus mélyszéges szeretete csendült. Hirdette a hazának mélyszéges szeretetét és súlyos nagy veszedelmét: Uram, öröködbe pogányok történek. Szavára kigyúlt a nép arca, szeméből leirhatatlan fény sugárzott, szíve dobogott, vére lázasan lüktetett, karja feszült.

Beszéde végén a pap megáldá és megszentel a zászlót, majd átnyújtá a legszebb száll ifjunak e szókkal:

— Menjetek és Isten vezessen benneteket! Az édes anyák szemében könnyek csillogtak és ajkuk a papnak utána susogta: Menjetek, menjetek! . . .

. . . Gyász és siralom lett az ország. A zarnokok fogdmegei lettek az urak a nemzeten. Tilos

polgárrá választás önmagába véve szép kitüntetés és morális értéke is van, de immorális lesz, ha valakit csupán azért választanak meg diszpolgárrá, mert gazdag ember.

Ilyen eljárás immorális lenne azért, mert hiányoznék a jutalmazásban és kitüntetésben az érdem, de immorális lenne azért is, mert a társadalmat tévedésbe ejtené és megosálná.

En a magam részéről csak egy morált ismerek és egyáltalán nem tartom helyesnek, hogy a politikai morált kevésbé szigorú szabályokból alkossuk össze.

A leglazább és legledébb politikai morál sem engedheti meg, hogy midőn valaki házat épít, a második emelethez szükséges téglákat a fundamentumból szedje ki s ez által az általa épített ház összeomlását idézze elő. Aki politikai célt, pláne demokratikus politikai célt kíván elérni, az nem tarthatja meg a politikai morál szempontjából sem megokoltnak és helyesnek, hogy a népből arisztokratikus vágyakat ébreszessen s a demokrácia kikélt ellenségét, a születési arisztokraciát növelje; nem tarthatja helyesnek, hogy a népből, a demokrácia épületének fundamentumból kivegyere a legerősebb téglákat, a leggazdagabb embereket, hogy abból homlokzatra egy szobrot faraghasson. Aki ezt megteszi, az a politikai morállal ellentétbe jüt és semmiesetre sem használ a demokráciának.

A cím és rang osztogatásában jelentkező immorálitás a világtörténelem legötétebb korszakában dívott s akkor is megvetés tárgya volt s annak legmagasabb fokát, a szimoniát, a római és a kanonjogtól kezdve, minden nemzet jogrendszere büntetni rendelte. És ha ma ezt újból elburjánozni látjuk, akkor ebben oly sajnós aberrációt kell konstatálnunk, amely csak ott állhat elő, ha a politikai harcok heve, az emberek egy részét tébolyba kergette.

Nem az a főbbj, hogy egy pár embert címekkel és rangokkal boldondá tesznek, nem is az, hogy egy politikai célt, melynek elérése nevelési eszközökkel lehetetlen volt, vagyis amely célnak elérése az adott viszonyok között helytelen és szükségételen, elérnek: hanem az, hogy a társadalom erkölcsi érzékét teszik tönkre vagy legalább zavarják meg.

X. Y.

H I R E K.

— **Rekvium a pápáért.** Lapunk múlt számában megemlékeztünk XIII. Leónak, a pápák egyik legnagyobbikának elhunytáról. Sümege július 27-én reggel nyolc órakor Németh János plébános Tamási István káplán és Szita Román ferenconndi házfönök segedelmével ünnepes gyászmisét tartott az elhunyt pápa lelkiüdvéért. A misén a különféle hatóságok képviselői és szépszámmú intelligens közönség vett részt. Mise alatt Pap József kántor a lelkeket mélyen meghatató remek alkalmi énekkel emelte a gyászmise komor ünnepes hangulatát.

Rendeki levelezők írja: Napok óta a harangok mély zúgása hirdették, hogy a kat. egyháznak fejedelme, XIII. Leó pápa nagy alakja innár a világtörténelemé. A világszerte nyilvánult mély gyászból Csabrendek is kivette a részét. A templom tornyán ott leng a szomorúságnak hirdetője, a gyászlobogó. Az ünnepélyes gyászmisét Tóth Károly csabrendeki plébános Németh Lajos papnövendék segédletével július

volt minden, ami magyarságunkra emlékeztetett: címer, zászló, nemzeti szalag. A haza szeretete és féltése odatelepedett a szívek rejtekébe, bánatosan, némán, tűrve és — bízva.

Tilos dolog lett a nemzetörök selyem zászlaja is. A fogdmegek törtek utána, hogy megkerítsék és elpusztítsák.

Derék plébánosunk megmentette a szent jelvényt. Lobogóját, lánzsáját levette a nyeléről s mindegyiket elrejtette az istenházában. Jól helyre és méltó helyre rejtette. A fogdmegek hiába kutattak, a zászlót meg nem találták: őrizte a magyarok Istene és hiveséges szolgája: a magyar pap.

Isten ismét megpróbálta népét. A próbát kiállotta és jobb napok következtek. Az elrejtett nemzeti tárgyak, mindegyike kincset érő a magyar szívnek, napvilágra kerültek. Előkerült a nemzetörök zászlaja is.

Most ott őrizk a város házában. Negyvennyolcas öreg honvédek lobogtatják, midőn hazafias ünnepet tartunk.

A zászló emlékjele főséges nagy időknek, mélyszéges gyászoknak és szenvedésnek és szent klenodiuma e városnak, amit kegyelettel őriz és örökít utódokról utódokra.

(Folytatása következik.)

27-én d. e. 9 órákor tartotta. A templom belseje is a szomorú gyász kifejezője volt. A padok fekete posztóval bevonva, a katófalk körül, melyen a papi jelvények és Leó pápa arcképe voltak elhelyezve, számos gyertya égett az oltáron, pedig Leó pápa ömvere a következő felirattal volt felfüggesztve: „Kedves az Úr előtt az 6 szentjének halála“. Mise után Tóth Károly plébános a bánat és fájdalom hangján emlékezett meg XIII. Leó pápa haláláról. Megható szavakkal magasztalta a nagy halott szívóságát, jellemének szent voltát és az egyház körül szerzett halhatatlan érdemeit. Méltán gyászolja — ugymond — a hit- és bölcsészet nemtője, az emberi szeretet anyaga, a művészet és tudományok géniusza; különösen emelte beszédjében az elhunyt nagy férfiú Magyarország iránt nevesen érző szívének meleg dobbanását, majd megható szavakkal imára szólította híveit XIII. Leó pápa lelkiüdvéért. A templomban zsufolásig megtelt intelligens közönségre úgy Tóth Károly plébános nagy elokvenciával elmondott gyászbeszéde, valamint Sümegi József kántor gyászénekének fájdalmas akkordjai mély hatást gyakoroltak.

— **Kinevezés.** A király Gyenes Sándor újpesti járásbíróági jegyzőt a nagykanizsai törvénytörvénysekhez albiróvá nevezte ki.

— **Anyakönyvi kinevezés.** A belügyminiszter Zalavármegyében a baksagyőri anyakönyvi kerületbe Kulcsár Miklós segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesé; a turnischal anyakönyvi kerületbe Tóth Géza segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

— **Magyar név.** Tikker Gyula zalaegerszegi lakos nevének Tihanyira való átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Tanítógyűlés.** A Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága f. é. aug. 18. d. e. 9 órákor tartja rendes közgyűlést Budapesten a Ferenc József Tanítóházában. Tárgyai: 1. A tanító-egyesületi élet fejlesztése. 2. A népiszkolai szakfelügyelet. 3. Az ország összes tanítóinak fizetésrendezése. A Zalavármegyei Ált. Tanítótestületet Szalay Sándor, Hajgató Sándor, Békefi Elek és lapunk szerkesztője képviselik a gyűlésen.

— **Egy vértanu emlékére.** Dráva-Egyház község előjárósága a muraközi vértanu, Gasparics Márk emléke érdekében fölhívást bocsátott ki, mely így hangzik: „Ötvenszer övezett koszorút a martír hősnék sírjára a fakadó virág, ötven éve innár annak, hogy a pozsonyi piac téren vértanu halált halt a franciskánus Gasparics Márk, kinek hazaszeretete példát ritkító a nemzetek történetében, ki bár horvát ajkú szülők gyermeke volt, de keblében magyar szív dobogott s ajka a szabadság szent ígését hirdette. Az volt a büne, miért neki is, miként a többi jóknak, a „legjobbainknak“ meghalni kellett. Ötven év nagy idő, s az emlék, mit Perlak piac terére az utókor emelt, még mindig bekerítetlenül, alapot nélkül áll s a tábla, mellyel községünkben levő szülők házat megjelölte, romlásnak indul olyannyira, hogy maholnap nem a hálás megemlékezés jellegét viseli. Nem kincseket kérünk nemes Zalavármegye közönségétől, csekély összegre van szükségünk, hogy célunkat elérjük, elég ha a vármegye minden polgára csak pár fillérrel járul is hozzá s akkor szept. 3-án, mint a martír hős halálának ötven éves évfordulóján annak felemelt s feldíszített emlékoszlopa és táblája büszkén fogja itt a házáron a szomszéd nemzetiségeknek és az egész világnak hirdetni, hogy Magyarország hí fíró megfedekezni nem tud.“ — A gyűjtött összeget Dráva-Egyház község címére kell küldeni. A hazafias község kérését ajánljuk olvasóink szives méltánylásába.

— **A vasárnapi munkaszünet.** A múlt vasárnap léptették életbe Sümege a vasárnapi munkaszünet új rendjét. Mint értesültünk több kereskedő nem tartotta meg szigorúan a zárórát. A hatóság ellenőrzi a rendelet szigorú megtartását s az ellene vétőket megbünteti. Tehát: 10-kor záróra!

— **Iparosok kedvezményes vasuti jegye.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy az augusztus huszadikán megnyitandó iparos munkakiallításra a Budapestre és az innen visszautazó iparosok, ha tíz főnyi csoportban utaznak, féláru harmadik osztályú jeggyel utazhatnak. Az illetékes kereskedelmi- és iparkamrák állítják ki a féláru jegyválasztásra jogosító igazolványokat s ők adnak ez ügyben bővebb felvilágosítást is.

— **A Balaton bajnoksága.** Több éve rendezi már a Magyar Athletikai Klub hazánkban legnagyobb taván augusztusi uszóversenyét. Ez évben augusztus 20-án tartatik meg e verseny Tihanyról — Balatonföldvárig körülbelül 5 kilométer távolsághban. A versenyhez Lajos Viktor főherceg vándordíja van kétszeri védelemhez kötve. Védő a Magyar Athletikai Klub: Balatoni (Gráfi) Károly tavalyi győzelmével. A Balaton bajnokságának győztese aranyérmel nyer a bajnoki cím mellé. Minden további átszó ezüstérmel. E nagyszabású verseny irányában már most is

Élénk érdeklődés mutatkozik uszóink körében, úgy, hogy nagyszámú részvételre számíthatunk. A részletes versenyleveleket a M. A. K. titkára küldi szét: Krepelka Béla, Budapest, III. kerület Margitszigeti Sporttelep.

Tanítóválasztás. A kiscelli kántortanítói állomást f. hó 1-én töltötték be. Az állásra 26 pályázó volt, akik közül 20-an személyesen megjelentek a pályázaton. A próbaorgonálás és éneklés után az iskolaszék megtartotta a választógyűlést, amelyen hét szóval öt ellen *Barabás* Ernő sümegei osztálytanítót választották meg. Az állást szept. 1-vel foglalja el a megválasztott tanító. Barabás, ki csak két évig működött, szép karriert csinált e választással.

Sertésvész. Mihályfa és Nyirád községben a sertésvész föllépett a zárt elrendelt hatóság.

Szaj-és körömfájás. Szóc és Nyirád községében a szaj- és körömfájás föllépett, ennek következtében a községet zár alá helyezte a járás területén a marhavásárok tartását beszüntette a hatóság.

Siketnéma. Magyarországon 20 000 siketnéma van, ebből 5000 iskolaköteles. Zalavármegyében 545 siketnéma van, 109 iskolakötelessel.

Szénkéneg. Darányi Ignác földmívelési miniszter valamennyi állami és bizományi szénkénegraktárnak a következők rendeletet adta ki: „A pozsonyi Dinamit-Nobel Részvénytársaság jelentést tett, hogy a szénkénegraktárak által visszaszállított egyes üres szénkéneghordót a visszaváltáskor szigorúan vizsgálja meg és csak a teljes jó karban levő szénkéneghordókért szolgáltatja vissza a letétbe helyezett hordóbiztosítékot, mert a jövőben hasonló esetekben a szénkénegraktárt leszek kénytelen a kárért felelőssé tenni. Ezért a szénkénegvet vevő szőlőbirtokosok figyelemzetendők, hogy a hordókkal gondosan bánjanak s azokat sártellen állapotban szolgáltatassák vissza.

Pótvásár. A sarlósi vásárról eltiltott állapot miatt folyomódott a város, hogy augusztus 4-én pótvásárt tarthassanak Sümege. Lapunk zártáig az engedelem nem érkezett meg. Tekintettel a föllépett állapotokra, nem is hiszünk, hogy a vásárt megengedjék.

Augusztus 1. Foglyok gyásznapja e nap. A szenvedelmes vadászok nehezen várják a vadásztilalom leteltét s örömmel üdvözlik augusztus 1-ét, midőn ismét szabad a vásár, akarom mondani: a vadászat. Vállra kerül a puska, a tarisznya s a vizsla bolond módjára futkos gazdája körül, előre hátra, mert neki talán még nagyobb passziója a vadászat, mint gazdájának. Mennek ki a határba. A szegény foglyok és fűjek feliasztva, hangos zugással menekülnek a magasba. Hasztalan. Dördül a fegyver, kalimpázva hull le a szegény madár, véresre füstve a tarló száraz avarját. Héj, augusztus 1-je sok szegény madárnak halottak napja, míg a vadászok bizonyosan piros betűkkel nyomatnák a kalendáriumba e napot. Ez az ő újévük.

A tüdővész pusztítása hazánkban. A belügyminiszter jelentése szerint Magyarországon ez év május havában 7351 egyén halt el gümőkórban. Sajnos, vármegyénk a vezető vármegyék között van. Elhalt 147 egyén.

Orvosokat keres a hadsereg. A hadügyminisztérium az ország valamennyi törvényhatóságát megkereste, amelyben arról esik szó, tudakozódnak az után, hogy a törvényhatóság területén élő orvosok közül mozgósítás esetén kik volnának hajlandók katonai-orsói szolgálatot teljesíteni. A hadügyi kormány az illetőknek, akik erre hajlandók, nemcsak tiszteletdíjat ajánl fel, hanem esetleg nyugdíjat és kártérítést is biztosít. Nem tulajdonítunk ugyan aktuális jelentőséget e felhívásnak, de mindenestre az idők jele, hogy mostanában a hadügyi kormány gyakran tesz előzetes lépéseket a mozgósítás előkészítésére.

A magyar földbirtok megterhelése. A magyar földbirtokot terhelő jelzálogkölcsonők összege — hivatalos kimutatás szerint — 1901-ben 1.72 milliárd korona volt. A magánadósság ugyanakkor 4600 millió korona és az államadósság szintén 4600 millió korona. A két utóbbi adósság 75 százaléka erejéig magyar földre nehezedik. Az adósságok terhe annál nyomasztóbb, mert a mezőgazdaság jövedelme 1876 óta 50 százalékra szállt le, adó és közszolgáltatásai pedig 50 százalékkal emelkedtek. Az 1901. évi statisztikai évkönyv szerint a telekkönyvi birtokterhek megterhelésében elfordult változások a következők:

Uj terhek bekebelezése 1901-ben:		
Esetek bekebelezésének száma ezer K-ban		
Szerződéses bekebelezés által	204'624	500'706
Végrehajtási bekebelezés által	97'850	75'204
Hagyatéki átszolgáltatás által	44'958	12'073
Összesen	446'927	587'985

Ugyancsak az 1901. évi statisztikai évkönyv szerint a birtokváltozások — azok okai szerint csoportosítva — így oszlanak meg:

Esetek: Pénzérték száma ezer K-ban		
Szerződés által	387'004	47'111
Végrehajtás folytán	18'982	156'921
Haláleset	140'104	820'620
Házközösség feloszt.	2'991	—
Összesen	548'481	824'645

Ez adatokból a birtokváltozások folyton növekedő számát kell megállapítanunk. Magyarországon naponta 50-nél több birtok cserél gazdát.

Kecskeköröm. A tihanyi parton található kecskeköröm, amelyről olyan szép legendát írt Garay, halálát okozta egy kis diáknak. Töcely János főtanító Zoltán nevű tiz esztendő gimnázista fia öccsével és több pajtásával elment hétfőn délután az Óvár-hegy alá a Balaton partjára, hogy kecskekörmöt ásson. A fiu lebocsátkozott egy másfél mélységű lyukba, hogy onnan még beljebb ásson a hegyoldalba. E közben egyszerre rázuhant a kiásott part s eltemette a föld. A mire a falubeli emberek kiásták a szerencsétlen fiut, már meghalt. Öccse is megsebesült a homlokán. A főtanító családja iránt nagy a részvét.

Gyilkos asszony. Rémes gyilkosság történt július hó 25-én Lesence-Tomajon. Molnár János községi csordás átment reggel 8-9 óra közt Tamás József nevű szomszédjához, hogy állítólag a tőle vett bor árát megfizesse, hol annak fiatal szemrevaló feleségét, a 28 éves Bernát Mária-t találta csak otthon. A nő állítása szerint Molnár János öt bűnre akarta csábítani, majd a nő heves ellenállás után, leszúrással is fenyegette volna. Hosszabb tusa után a nő a férfi kezei közül kiszabadulva, fejét ragadott és azzal Molnár János fejét a szó szoros értelmében összevagdalta. Hogy mennyi igaz a gyilkos asszony állításából, azt a vizsgálat fogja kideríteni. A meggyilkolt Molnár János kilenc gyermeket hagyott hátra. A bíróság a helyszíni vizsgálatot megtartotta s a gyilkos nőt letartóztatatta.

Zalába fult legény. Alig mulik el nyár, hogy a Zala ne követelne ember áldozatot. Az idén egy szegény aratólegény, Hosszu Lajos. 19 éves bezerédi illetőségűre esett a sor. Ez ugyanis többet magával Ottárnál a Zala híis hajjaiban keresett enyhülést a szertelen nagy forráságban. Noha nem tudott uszni, mégis olyan helyre ment, ahol az mély és befult. Vele volt társai késő vették észre a legény eltűnését. Mire megtalálták, már halva volt.

Az egészség szabályai. A weimari miniszterium e cím alatt huszonegy pontot dolgozott ki, amelyeket a nagyhercegség valamennyi népiskolában kiüggesztetett. E pontok, amelyek csupa egészségi és illendőségi szabályt tartalmaznak, következők: 1. Testünket, nevezetesen arcunkat, nyakunkat és mellünket naponként meg kell mosnunk. 2. A kezünket gyakran meg kell mosnunk s a körmünk legyen rövid és tiszta. 3. A fogainkat reggel és evés után kefével meg kell tisztogatnunk. 4. Délelőtt és délután, mielőtt iskolába mennénk, fésüljük meg a hajunkat. 5. A ruháinkat porolással és kefével mindennap meg kell tisztogatnunk a piszoktól és portól. 6. A cipőinknek minden reggel ki kell fényesítve lenniük. 7. Az iskola ajtaja előtt le kell tisztítani a cipőnkönkről a sárt. 8. Papirdarabokat, növényeket, ételmaradékokat és gyümölcsöt nem szabad a terembe vinni. 9. Nem szabad a padlóra köpni. 10. Meleg szobában le kell vetnünk a felsőkabátot és nyakunkról a kendőt. 11. Az ablakon, főleg az óráközi szünet alatt, friss levegőt kell beengedni a terembe. 12. — Az óráközi szünetet lehetőleg szabad levegőn töltjük. 13. A tízperci szünet alatt együnk valamit. 14. Járás, állás és ülés közben tartuk egyenesen magunkat. 15. Ülés közben ne rakjuk egymásra lábainkat. 16. Olvasás, írás és rajzolás közben felső testünket tartuk egyenesen. 17. Nagy és olvasható betűkkel írunk. 18. Ne fordítsuk írás közben egy papírost, hogy önmagunknak árnyékot csináljunk. 19. Munkaközben, főképpen írásnál olvasásnál és rajzolásnál vigyáznunk kell, hogy a nap szemünkbe ne süssön. 20. Esti homálynál nem szabad sem írunk, sem olvasnunk. 21. Be kell jelentenünk a tanítónak, ha a helyünket tulságos melegnek vagy hidegnek találjuk, ha helyünkönkről nem jól látunk, vagy rosszul hallunk, ha rosszul érezzük magunkat, vagy ha otthon ragályos betegség van.

Látképes sümegei levelezőlapok nagy választékban kaphatók Horvát Gábornál, Sümege.

Szalon légyfogó. Legujabb találmányu enyves szalagtömb, mely a szobából és konyhából gyorsan kiirt minden legyet. Igen célszerű és nélkülözhetetlen találmány. Kapható Darnay Kálmán kereskedésében, Sümege. 1 tömb eredeti gyári ára 20 fillér.

Friss enyves légygátló is megérkezett, egy ív ára 3 fillér. — Süveg légyfogó 1 db. 10 fillér.

CSARNOK.

Simeon siralma.

Lesz-e vajjon az éjnek reggele?
Elszáll-e majd a vad lidércnyomás?
Uram, e szív képpeddel van tele,
Mond meg szolgálódnak: „Kelj fel, ime láss!”

Megfojt az árny és elnyel már az éj,
S nem láthatom meg soha hajnalát,
A lelki bűnnek tömlőcárka mély,
Zárát e nép már sohse zuzza át!

Teremtett lényed szolgál, elnyomott,
Szívéből erkölcs, eszmény, hit kihalt,
Kerüli, féli cifra templomod,
És nem zeng hozzád hangos, büszke dalt.

Uram, uram! Mit ér a nagy tudás,
Mely kegyelmedből népednek jutott,
Ha szívüknél már sir a pusztulás,
És hitünkkel a martalóc fut ott!

Égre lázad az új kor szelleme,
Isten templomát balgán dönti szét,
S a jók hiába küzdenek ellene:
Egyik durván gyalázza más hitét.

Templomod néked erdő és berek,
A bérc, a völgy, a levegő, a föld,
Mért nem értik meg azt az emberek,
Hogy lelked minden kis zugot betölt?

Meghallod te a madár énekét,
A fű zengését, szellő suttagását,
Hisz tebeled támadt itt a lét,
Napodnak fényén nőtt szemlételem.

Ezernyi hangon zengi a világ,
Öröktől fogva szent dicséreted,
S az ember balgán trónusodra hág,
És vakmerőn vásárt üz veled! . . .

Sáfárkodik, hogy hinek nyelve jobb,
Zengni néked dicséreti dalt,
Uram, mikor üt köztük szét a jobb?
Mikor érzik meg kezéd, azt a balt?

Oh, mégse, ne! Légy egyszer még kegyes,
Tegyél érettük még egyszer csodát;
Tegyén a hitnek ébredése ez,
Az éj derengjen virradásba át!

Legyen az éjnek ismét reggele,
Hadd szálljon el a vad lidércnyomás,
Uram e szív képpeddel van tele,
Mond meg szolgálódnak: „Kelj fel, ime láss!”

Pakots József.

A botlás.

Egy pajkos kis történet zsong a lelkemben. Apró, holdfényes kis történet, olyan mint a rózsalevelek között rejtőzködő tövis.

Egy asszonyról szól a mende-monda. Egy halvány szőke asszonyról, kit egy kedves házi barát kísért egy estélyről haza.

Májusi este volt. Csillagok is ragyogtak, a holdfény is derengett a házak felett s csodálatos, még a lámpák is égtek az uccákon; minden tiz-tizenöt lépésre egy.

Szorosan egymáshoz simulva siettek hazafelé.

A levegő tele volt kacérka illattal, az ezredesek kertje felől csakugy öntötte illatát a májusi éj.

A nagy sietésben megbotlott az asszonyka. Kacagva nézett fel a férfi arcába s édeskészen csicseregelt el pár szót:

— Találkozni fogok még ma az ideállommal.

— No, az bajos lesz . . . nagyon későn van már . . . Egyébiránt miből következteti ezt.

— Ej! hát még ezt sem tudja . . . Látja, mi asszonyok még leánykorunkból emlékszünk egy babonára . . .

Az asszonyka még jobban odasimult a férjhez.

Az esteli szellő még kacérabbul suttagott bele csengő-oongó hangjába.

— Látja, közöttünk az a babona élt, hogy ha az ember az uccán megbotlik, akkor okvetlen reáakad az ideáljára . . .

— Ugy — szólott a kíséző — hát ebből következteti!

Azulán tovább mentek.

Egyszerre csak hangosan fölkapogott a férfi. Az asszonyka megijedt, megrezzent, azután kérő szemekkel fordult kísézőjéhez:

— Ugyan Károly, mi jutott eszébe?

